

Interventionele aanpak verdient voorkeur voor behandeling chronische pijn

PIJNCENTRUM "Dolores O'Riordan van The Cranberries. George Michael. Michael Jackson. Prince. Tom Petty. Het zijn allen oxycodone- en/of fentanyl-slachtoffers." Aan het woord is dr. Jean-Pierre Van Buyten, oprichter, inspirator en diensthoofd van het Pijncentrum AZ Nikolaas. "In 2016 stierven in de VS 18.000 mensen aan de gevolgen van medisch voorgeschreven opiaten. Dit groeit uit tot een immens probleem. Ook in Europa. Voor de behandeling van chronische pijn kiezen wij daarom resoluut voor een multidisciplinaire teamaanpak, met focus op interventioneel ingrijpen en een minimaal gebruik van medicatie."

Het Multidisciplinair Pijncentrum AZ Nikolaas behoort tot de oudste pijnklinieken van België. Vandaag kent België 35 erkende multidisciplinaire pijncentra. Toch wordt er in het AZ Nikolaas nog steeds gepioneerd, aldus Jean-Pierre Van Buyten: "In onze pijnkliniek zijn er vier stafleden werkzaam als anesthesist/pijnarts en meestal twee artsen in opleiding. Daardoor is er de klok rond een pijnarts aanwezig in het ziekenhuis. Daarin zijn we naast de universitaire ziekenhuizen en het AZ Sint-Jan in Brugge toch een unicum in België. Die permanentie vormt een absolute meerwaarde voor de continuïteit van zorg."

Vanuit anesthesie

"Omdat ons pijncentrum gegroeid is

schrijven van opiaten niet goed", zegt Van Buyten, "met uitzondering van kankerpatiënten. Er zijn vragen over de effectiviteit van opiaten en tegelijkertijd zijn er heel veel nevenwerkingen: zwaarlijvigheid, cognitieve neveneffecten, afhankelijkheid, ... Toch zien we de laatste jaren het morfinegebruik bij patiënten enorm toenemen. Wekelijks nemen wij één tot twee patiënten op om hen van hun morfine-afhankelijkheid af te helpen. Als wij samen met de patiënt besluiten om zijn of haar pijn met neuromodulatie te behandelen, dan moet die patiënt clean zijn. Niet eerst de neurostimulator steken en dan pas de medicatie afbouwen. Zo werkt het niet."

Neuromodulatie als speerpunt

Meteen komen we aan een van de speerpunten van het pijncentrum: neuro-

pijnpunt wordt. "Die terugbetaling staat hoe langer hoe meer onder druk. Het gaat om zuivere besparingen en het heeft weinig tot niets met wetenschappelijke evidentie te maken. Vroeger waren wij in Europa voortrekkers op vlak van neuromodulatie. Nu lopen wij achter. Nochtans, er zijn voldoende gerandomiseerde klinische studies en real life studies die de effectiviteit van neuromodulatie bewijzen."

"Dit is uiteraard een budgettaire probleem", besluit Van Buyten. "We hopen dan ook dat het dossier over de regelgeving aangaande wervelkolomchirurgie, dat parallel loopt met het neuromodula-

België, Koeweit en de wereld

"Omdat wij in deze multicenterstudie de meeste patiënten hadden geïncludeerd, was ik eerste auteur", aldus Van Buyten. "We worden wereldwijd erkend als een excellentiecentrum op vlak van neuro-

Omdat ons pijncentrum gegroeid is vanuit anesthesie, leggen we voor chronische pijn veel meer de nadruk op een multidisciplinaire en interventionele aanpak, eerder dan op medicatie", stelt Van Buyten verder. Het behandelingsrepertorium van de pijnkliniek strekt zich dan ook uit van fysiotherapie en psychologische ondersteuning over epidurale injecties en zenuwblokkades tot intrathecale pijntherapie en neuromodulatie.

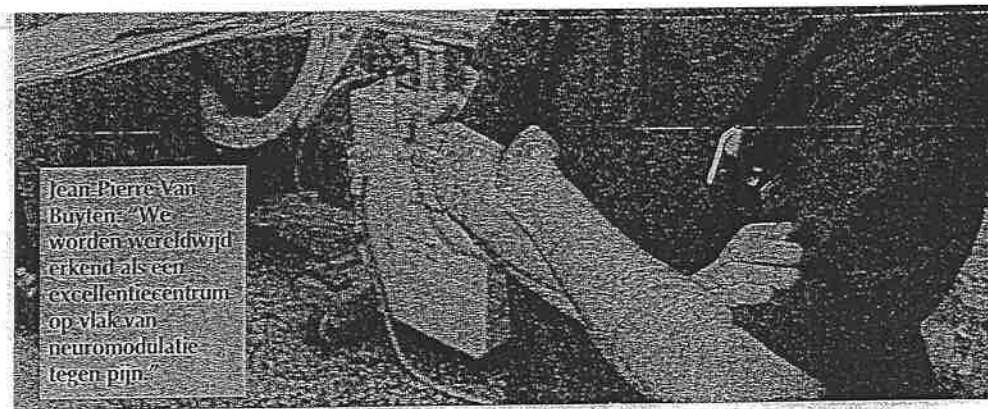
Het centrum heeft in de loop der jaren grote ervaring opgebouwd in chronische rug- en nekpijn, hoofdpijn maar ook pijn aan interne organen en complexe pijnsyndromen. "De laatste jaren hebben we ook aandacht voor aangezichtspijn. Dat was tot voor kort toch een miskende groep. En dan is er toch ook de relatief grote groep patiënten met persisterende postoperatieve neuropathische pijn", vervolledigt Van Buyten.

Detox

"Vooral voor jongere patiënten met chronische pijn keuren wij het voor-

punen van het pijncentrum. neuromodulatie om chronische pijn te behandelen. In het najaar van 2017 haalde Van Buyten de pers met de implantatie van een nieuw type elektrode voor de behandeling van clusterhoofdpijn. Een wereldprimeur. Hij had de elektrode samen ontworpen met Medtronic, de fabrikant van het apparaatje. Bovendien zit er een nieuwe elektrode in de pijplijn voor de behandeling van aangezichtspijn.

Maar ook in wetenschappelijke tijdschriften gooit het pijncentrum hoge ogen. In de zomer van 2017 publiceerden Jean-Pierre Van Buyten, Iris Smet en Marieke Devos samen met pijnartsen van het AMC in Amsterdam, het Diaconessenhuis in Utrecht en het Heinrich-Heine University Hospital in Düsseldorf een retrospectieve studie over ruggenmergstimulatie bij 955 patiënten met refractaire pijn. Uit deze grote 'real life' studie blijkt dat bij slechts 7,9% van de patiënten de neurostimulatie te weinig verbetering gaf en het tot een explant kwam.

Jean-Pierre Van Buyten: "We worden wereldwijd erkend als een excellentiecentrum op vlak van neuromodulatie tegen pijn"

© JDB

modulatie tegen pijn. We zijn dus niet alleen betrokken bij klinische studies, maar geven ook opleiding aan andere pijnartsen, zowel uit binnen- als buitenland. We coachen bovendien beginnende pijncentra. Zelf ben ik betrokken bij de uitbouw van het pijncentrum in Koeweit. Dat is inmiddels uitgegroeid tot het meest geavanceerde pijncentrum in het Midden-Oosten."

Tot slot benadrukt Van Buyten dat de terugbetaling voor neuromodulatie tegen chronische pijn in België steeds meer een

tiedossier, kan leiden tot een meer budgettair evenwicht en opnieuw ruimte zal creëren voor innovatie in de pijnbehandeling."

Peter Raeymaekers

>> Van Buyten JP, et al. Therapy-Related Explants After Spinal Cord Stimulation: Results of an International Retrospective Chart Review Study. *Neuromodulation*. 2017 Oct;20(7):642-649. doi: 10.1111/ner.12642.